

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Факультет іноземної філології
Історичний факультет

СХОДОЗНАВСТВО. АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

*Тези доповідей
I Міжнародної науково-методичної конференції
20 березня 2020 р.*

Харків – 2020

УДК 81'243
ББК 81.2
С91

Укладачі: Н.В. Руда, Л.М. Ямпольська

Організаційний комітет конференції:

І.Ф. Прокопенко – академік НАПН України, доктор педагогічних наук, ректор (голова);

Ю.Д. Бойчук – доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи ХНПУ імені Г.С. Сковороди (заступник голови);

Хошіно Юічі – Другий секретар Посольства Японії в Україні (заступник голови).

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Тези доповідей I Міжнародної науково-методичної конференції, 20 березня 2020р. – Х. : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2020. – 258 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Протокол № 4 від 15.06.2020р.

До збірника увійшли тези доповідей, присвячені проблемам східної філології, освіти та виховання, методики викладання сходознавчих дисциплін, перекладу, літературознавства, історії, економіки, політики, соціуму країн Сходу. Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних та історичних спеціальностей.

Видано за рахунок укладачів

©Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
© Н.В. Руда, Л.М. Ямпольська

Dönemindeki Gelişme Evreleri).....	108
Фідан Сулейман. Огляд традиційної музики в культурній політиці Туреччини після 2000 року (View of Traditional Music in Cultural Policy of Turkey After the Year 2000).....	110
Мамедова Айтadž. Програма академічної мобільності «Мевляна» в Україні (Mevlana Değişim Programının Ukrayna'da Uygulanması).....	112
Метін Айше Сімай. Відображення методів медичного лікування у мистецтві мініатюри (Minyatür Sanatına Tıbbi Tedavi Yöntemlerinin Yansıması).....	114
Назарова А.В. Використання пісенного матеріалу на уроках турецької мови...	115
Петрова Озель Л.П. Комунікативний аспект турецького етноетикету.....	117
Севім Саліх. Питання граматичних термінів у викладанні турецької мови (Türk Dili Öğretiminde Gramer Terimleri Sorunu).....	120
Сойлемез Мехмет. Міграція музичної пам'яті: ромеї Агирнаса (м. Кайсері) (Migration of Musical Memory, Example of Kayseri Ağırnas Greeks).....	121
Усатенко Я.М. Поетичний образ Кюль-тегіна в перших писемних пам'ятках давніх тюрків.....	124
Зубашенко А.О. Роль мотивації і способи її посилення при навчанні турецької мови.....	126

КУЛЬТУРА ТА ФІЛОСОФІЯ КРАЇН СХОДУ

Ding Shaojie. Cultural component of «One Belt, One Road» economic projects...	128
Веремєєва К.В. Китайський новий рік: від минулого до сьогодення.....	129
Болховецька В.Ю. Китайський традиційний костюм ханьфу.....	131
Бурлачко Я.П. Роль традиційних фестивалів в Китаї. Їх легенди та святкування.....	132
Заліська М.В. Вплив конфуціанства на розвиток культури Китаю.....	134
Козакова М.В. Влияние буддизма на культуру Китая.....	135
Кім О.В. Релігії Китаю. Історія та сучасний стан.....	137
Колоколова А.О. Китайская опера и ее разновидности.....	139
Корнєв А.Ю. Східні мотиви у харківській кондитерській етикетці початку ХХ століття.....	141
Людкевич В.Б. Китайська міфологія.....	143
Лю Сінся. Новые идеи для продвижения китайской культуры.....	144
Мишньова К.Ю. Ворожіння як невід'ємна частина китайської культури.....	147
Рибалко С. Б. Візерунки кімоно: типологія та семантика.....	148
Ріпчанська К.Р. Особливості китайської системи мір.....	151
Русских Е.В. Тайцзицюань в КНР.....	152
Саліх Саліх Абд. Етнонаціональні цінності та культура арабів.....	154
Сторчак П.В. Особливості оформлення японських привітальних листівок.....	156
Tang Yongbo. A Study on the Overseas Communication Path of Confucius's Thoughts.....	158

МИСТЕЦТВО КРАЇН СХОДУ

Баштинська М.Р., Ващенко В.В. Японское искусство оригами: историко-философский аспект.....	159
Клиновська Т.В. Розвиток кінематографу КНР.....	161
Поміляйко В.О. Особливості китайської чайної церемонії.....	161
Романченко А.С. Основні стилі та особливості китайського живопису Гохуа.....	163
Се Юйдін. Автопортрет у творчості Пань Юйлян.....	164
Смілянська О.О. Історія становлення класичного балету в Китаї.....	166
Тан Цяньжуй. Прояви шинуазрі у європейському мистецтві XVIII – XIX	

3.В литературных жанрах:

Благодаря буддизму, Китай познакомился с зачатками художественной прозы. Со временем новеллы, в свою очередь, сыграли значительную роль в становлении крупных жанров, включая классический китайский роман. В период до прихода буддизма в Древнем Китае были известными только песни, появившиеся в народной среде. Эти короткие, лиричные песни рассказывали о повседневной жизни простых людей. В песнях отразились печаль, разлука, праздничное веселье и тоска воина, оторванного от родного очага.

Таким образом, можем сделать вывод, что распространение буддизма в Китае и формирование собственно китайской буддистской традиции является самым ярким в истории китайской культуры примером межкультурного взаимодействия до наступления Нового времени и начала интенсивных контактов Китая и Запада. Помимо того, китайский буддизм, ставший, по существу, своеобразным продуктом целостности китайской и индийской культур, распространился из Китая по всем странам Дальнего Востока, неся с собой не только китайскую иероглифическую письменность, но и те аспекты китайской культуры, которые к буддизму непосредственного отношения не имели.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Малявин В.В.Китайская цивилизация – М.:ИПЦ”Дизайн. Информация. Картография”: ООО”Издательство Астрель”: ООО “Издательство АСТ”,2001. - 632с.: ил, карт.
2. Корниенко А.В.Буддизм/А. В. Корниенко; худож. -оформитель О.Н.Иванова.- Харьков: Фолио, 2013.- 153 с.

РЕЛІГІЙ КИТАЮ. ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНИЙ СТАН

Кім Ольга Вячеславівна, аспірантка 2 курсу, викладач

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Релігія є невід’ємною частиною культури будь-якої країни. В свою чергу, культура завжди тісно пов’язана з мовою.

Існує кілька підходів до співвідношення мови та культури. Перший підхід полягає в тому, що мова – відображення культури (С. Антановський, Г. Брутян, Є. Кукушкін, Р. Макарян). Другий підхід заснований на тому, що люди бачать світ по-різному – крізь призму власної мови (Є. Сепір, Б. Уорф, Л. Весбергер, Д. Олфорд, Д. Хаймс). Представники третього підходу стверджують, що мова – це факт культури (М. Малигіна)[1]. Таким чином, з одного боку, культура впливає на мову, а з іншого – мова на культуру.

В Китаї виділяють такі основні релігії: даосизм (道教), буддизм (佛教), християнство (基督教), представлене здебільшого католицизмом (天主教) та протестантизмом (基督新教), іслам (伊斯兰教).

Даосизм (道教) – єдина з основних релігій Китаю, що має суто китайське походження. Дослідженням даосизму займався Юліан Костянтинович Шуцький, радянський лінгвіст польського походження, сходознавець, синолог, перекладач і поет.

Основоположником даосизму вважається Лао Цзи (老子). За легендою, в похилому віці Лао Цзи вирішив покинути Китай, і начальник варту застави попросив його залишити Китаю частину своєї мудрості. Лао Цзи погодився і написав книгу «Дао-Де-цзин» (道德经). Багато сучасних вчених вважають, що Лао Цзи взагалі не існував, а «Дао-Де-цзин» – зібрання текстів різних авторів. Центральне місце в даосизмі займають проблема Дао (道)

як сутності буття і Де (德) як прояви Дао. В «Дао-Де-цзин» Дао розуміється, перш за все, як Великий Шлях, як Всесвіт, або як Космічний Закон, згідно з яким йде виникнення, розвиток і зникнення світу, але одночасно Дао – це і субстанція, тобто основа і носій цього закону. Звідси Дао може розумітися як субстантивована закономірність всього суцього. Дао властива благородна сила – Де (чеснота), за допомогою якої Дао себе проявляє[2].

Буддизм (佛教) почав проникати в Китай із Індії ще на початку нашої ери. Першими «місіонерами» були купці, що приходили до Китаю з центральної Азії через Шовковий шлях. Існує легенда, за якою перші буддистські сутри були привезені на білому коні в місто Лоян в період правління імператора Мін-ді (58-76 рр. н.е.). Саме тут пізніше з'явився перший буддистський храм в Китаї – Баймаси (白马寺) – Храм Білого Коня). Засновником саме китайської буддистської традиції вважають монаха Ань Шигао (安世高), який в 2 п. II ст. н.е. переклав китайською мовою понад 30 буддистських творів. Справжньої популярності буддизм в Китаї набув в 4 ст. н.е., тому що саме в цей період релігією зацікавились правлячі верстви населення[3].

Основна ідея буддизму полягає в тому, що життя – це страждання, від якого можна позбавитись шляхом досягнення нірвани. Нірвана – це стан душі, що досягається шляхом самовідречення та відреченням від комфорту та мирських благ.

Християнство (基督教) за переказами вперше прийшло до Китаю, коли країну відвідав апостол Фома, але історичних доказів цьому на даний момент не існує. Найдавнішими пам'ятниками християнства в Китаї є хрести, що датуються IV-V ст. Безумовним в науці вважається факт розповсюдження в Китаї несторіанського християнства в період династії Тан (618-907 рр.). Згідно прийнятій в КНР версії, католицизм (天主教) вперше з'явився в Китаї в VII ст. Велика кількість місіонерів в XVI ст. поклала початок безперервному зв'язку між Заходом та Далеким Сходом, християнство вважалось одним з важливих факторів модернізації держави та суспільства[4].

Перемога англійців в першій опіумній війні відкрила шлях протестантизму (基督新教). Початок протестантської місіонерської діяльності можна віднести до 1807 р., коли англійський місіонер Роберт Моррісон прибув до Китаю[4].

Православ'я (东正教) в Китаї існує, але зараз є малочисельним і, в основному, представлене російськомовним населенням або асимільованими вихідцями зі Східної Європи.

Перші православні віруючі в країні скоріше за все були бранцями або добровольцями зі Східної Європи, що служили династії Юань. Наприкінці XVII ст. разом з казаками до столиці Китаю прибув священник Максим Леонтьєв. Ним і був освячений перший православний храм в Пекині[4].

Кількість християн в країні останніми роками стрімко зростає і вже перевищує 100 млн.; домінує течія протестантизму.

Іслам (伊斯兰教) в Китаї з'явився на початку епохи Тан (618-907 рр. н.е.), з північного заходу через Сіньцзян, а також морським шляхом через південний схід. На той час мусульманами в Китаї були здебільшого араби та перси. Вже в 742 р. в місті Сіань було побудовано відому мечеть, яку було пізніше названо Велика Сіаньська мечеть. За часів династії Юань усіх мусульман Китаю почали називати «хуей» (回). Так в народі з'явилась назва мусульманства хуейцзяо (回教). Самі ж мусульмани віддають перевагу назві цінчженьцзяо (清真教), що означає чисте істинне вчення. Також зустрічаються терміни ісилань (伊斯兰) – ісламський, мусилінь (穆斯林) – мусульманський. На даний період часу положення мусульманства в Китаї можна назвати неоднозначним. Мусульмани в Китаї представлені здебільшого національними меншинами, асимільованими китайськомовними мусульманами. З одного боку, вони, як і представники

іншої релігії, мають право на власну думку, а з іншого, обмежені та контролюються державою[5].

Конфуціанство (儒家) та атеїзм (无神论) більшість дослідників не вважають релігіями, але вони посідають важливе місце в філософській думці та суспільстві.

А. А. Опарін пише: «В конфуціанстві поняття Бога як такого не існує взагалі і по суті, його правильніше було б назвати не релігією, а філософією[6]». І дійсно, Конфуцій в своєму вченні здебільшого приділяє увагу політиці, етиці, моралі, вихованості, мудрості і не дає відповіді питання про походження людини, життя і смерть, вищі сили тощо.

За даними опитування 2017 р., 7 із 10 мешканців Китаю назвали себе переконаними атеїстами і лише 9 % мешканців країни вважають себе релігійними[7]. Такі цифри можна пояснити комуністичною формою правління та внутрішньою політикою Китаю.

Таким чином, сьогодні більшість Китаю є атеїстичним. Точні дані по іншим релігіям невідомі, адже більшість послідовників справляє ритуали вдома або приховує релігійну приналежність. Основними релігіями Китаю є даосизм, буддизм, християнство та іслам; поряд з ними існує філософія Конфуція.

Перспективи дослідження вбачаються в вивченні особливостей впливу релігії на мову, порівняльній лінгвістиці. Результати може бути використано в перекладі, викладанні культури та мови.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баркарь У. Я. Мова й культура у взаємодії: підходи до вирішення проблеми / У. Я. Баркарь. // Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Сер. Філологія. – 2014. – №10. – С. 182 – 184.
2. Гриненко Р. В. Історія філософії. – М.: Юрайт-Іздат, 2004. – 688 с.
3. Лубський В. І., Лубська М. В. Історія релігій. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2004. – 696 с.
4. Дацишен В. Г. Християнство в Китаї: історія і сучасність. – М.: Науково-освітній форум з міжнародних відносин, 2007. – 51.
5. Захар'їн А. Іслам в Китаї / Захар'їн А. // Вісник Московського університету. Сер 13, Сходознавство, М., 2009 р. – № 4. – С. 56-59.
6. Опарін А. А. Релігії світу і Біблія. – Харків: Факт, 2006 р. – 174 с.
7. Де у світі найбільше атеїстів. Інфографіка [Електронний ресурс]. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://life.pravda.com.ua/society/2017/07/19/225395/>.

КИТАЙСКАЯ ОПЕРА И ЕЕ РАЗНОВИДНОСТИ

Колоколова Анастасия Александровна, студентка 3 курса

Харьковский национальный педагогический университет имени Г.С. Сковороды

Научный руководитель: к.ф.н., доц. Н.В. Рудая

Искусство драматического музыкального театра в Китае насчитывает многовековую историю и берет свое начало еще во II в. до н.э. Сценическое искусство занимает такое же важное место в списке достижений Китая, как и каллиграфия, литература, театральное искусство, чайная церемония. По словам известного китаеведа В. Малявина, театральное искусство в Китае – это искусство не отражения, а правильного обозначения явлений жизни, что сообщает жизни ее возвышенные и неуничтожимые качества [1, с. 505].

Конечно же, каждый, кто начинает изучать китайский язык или историю Поднебесной встречается с таким непонятным иностранцу явлением, как знаменитая Китайская опера. К сожалению, кроме Пекинской оперы (京剧 jīngjù), которая описана во

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Тези доповідей
I Міжнародної науково-методичної конференції

Відповідальний за випуск: (Руда Н.В.)

Комп'ютерна верстка: Петрищева О.В.

Коректор: Коробкіна І.М.

Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності несуть автори

Підписано до друку Формат Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний. Ум. друк. арк.
Обл.-вид. арк. Зам № Тираж прим. Ціна договірна.